

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 20. maj 2020
Sagsnummer: 2020-646

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af chromtrioxid til overfladebehandlinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag).

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Den 18. maj 2020
MFVM 059

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af chromtrioxid til overfladebehandlinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. februar 2019.
Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har genfremsat forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af stoffet chromtrioxid til overfladebehandlinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslaget giver tilladelse til fortsat anvendelse af chromtrioxid til 5 ud af 6 søgte anvendelser til den tyske virksomhed Chemservice GmbH (tidligere Lanxess) og seks andre medansøgere, samt over 1.500 virksomheder, der er aftagere af deres produkter. Den sjette anvendelse vil blive behandlet separat på et senere tidspunkt. Tilladelsen gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, til fortsat at anvende stoffet i en periode på henholdsvis 4 år fra vedtagelsesdatoen og på 7 år fra "solnedgangsdatoen" den 21. september 2017, afhængigt af anvendelsen. Forslaget er drøftet på et videomøde i REACH-komiteén den 13. maj 2020. Stillingtagen til forslaget vil finde sted i skriftlig procedure. Såfremt godkendelsen ikke gives, forventes sagen at have væsentlige konsekvenser for danske virksomheder, der anvender chromtrioxid i produktionen trods betydelig usikkerhed om sagens samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagens samfundsøkonomiske konsekvenser i tilfælde af, at godkendelsen ikke gives, vurderes at udgøres af på den ene side ca. 32 mio. kr. årligt i form af tabt indtjening for erhvervslivet, og på den anden side op til ca. 11 mio. kr. årligt i form af sparede sundhedsudgifter, men begge vurderinger er usikre. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om specifikke anvendelser af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. De beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er ikke tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere i EU og den generelle befolkning via miljøet. Kommissionen har derfor fastsat en række krav i godkendelsen. Det vurderes, at de pålagte krav ikke vil føre til en tilstrækkelig reduktion af arbejdernes risiko i EU, men det bemærkes, at øvrige arbejdsmiljøregler betyder, at godkendelsen ikke vil ændre beskyttelsesniveauet for arbejdstagere i Danmark. I Kommissionens forslag er indsat en betragtning om vurdering af egnede alternativer. Regeringen er principielt uenig i betragtningen på baggrund en af nyligt af-

sagt dom i en godkendelsessag om to blychromatpigmenter (T-837/16), men vurderer, at Kommissionens implementering af retssagens elementer kan anses for værende tilstrækkelig i det konkrete forslag, da der ikke findes alternativer til de konkrete funktionelle anvendelser, og betragtningen ikke ændrer ved dette forhold. Regeringen agter på den baggrund at lægge afgørende vægt på, at der fastsættes krav til godkendelsen, som mindst svarer til de danske arbejdsmiljøkrav. Det kan gøres ved, at der for flere arbejdsprocesser og i prioriteret rækkefølge stilles skærpede krav til indkapsling, procesudrug og brug af effektive personlige værnemidler ved arbejdsprocesser med risiko for udsættelse for chromtrioxid. Regeringen vil ikke kunne støtte forslagene, medmindre disse krav imødekommes. Regeringen lægger endvidere stor vægt på, at betragtningen om konsekvenserne af dommen (T-837/16) enten bliver slettet eller revideret i betydelig grad.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakt om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid til overfladebehandlinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslaget har hjemme i artikel 64, stk. 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget er drøftet på et videomøde i REACH-komiteen den 13. maj 2020. Endelig stillingtagen til forslaget vil finde sted i skriftlig procedure med forventet frist medio juli 2020.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH-forordningens artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (det vil sige den dato, hvor anvendelse

skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, at der ikke findes egnede alternativer.

Forslaget til gennemførelsesretsakten vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomheden Chemservice GmbH (tidl. Lanxess) fra Tyskland og seks medansøgere fra Tyskland, Nederlandene, Storbritannien, Estland og Italien, samt over 1500 såkaldte "downstream"-brugere fra hele Europa, som er virksomheder, der er aftagere af deres produkter, og som anvender chromtrioxid i deres produktion, herunder også danske virksomheder, om fortsat anvendelse af ca. 17.000 tons om året af chromtrioxid:

1. Til anvendelse til fremstilling af blandinger, der indeholder chromtrioxid
2. Til anvendelse til funktionel forkromning (hårdforkromning). For tilladelsen gælder, at den kun må anvendes i de tilfælde, hvor følgende funktioner eller egenskaber kun kan opnås ved brug af chromtrioxid: slidstyrke, hårdhed, lagtykkelse, rustbeskyttelse, friktionsevne og overfladestruktur.
3. Til anvendelse til funktionel forkromning af dekorativ karakter. Denne anvendelse skal behandles separat på et senere tidspunkt og indgår ikke i denne afgørelse. Denne ansøgnings anvendelse omfatter ca. 3.000 tons chromtrioxid om året og er ikke medregnet i de ca. 17.000 tons.
4. Til anvendelse til overfladebehandling inden for rumfarts- og flyindustrien, hvor overfladebehandlingen ikke kan betegnes som funktionel forkromning eller funktionel forkromning af dekorativ karakter. For tilladelsen gælder, at den kun må anvendes i de tilfælde, hvor følgende funktioner eller egenskaber kun kan opnås ved brug af chromtrioxid: rustbeskyttelse, aktiv rusthæmmer, kemikalieresistens, hårdhed, fæstnelag, temperaturbeskyttelse, beskyttelse mod at materialet bliver skørt/sprødt, slidstyrke, overfladeegenskaber, der forhindrer aflejring af levende organismer, lagtykkelse, fleksibilitet og modstandsevne.
5. Til anvendelse til overfladebehandling, med undtagelse af rustbeskyttelse af fortrinnet stål (anvendelse nr. 6), i forskellige industrielle sektorer såsom byggeri, bilindustri, metalforarbejdning og efterbehandling, samt generelt ingeniørarbejde, hvor overfladebehandlingen ikke kan betegnes som funktionel forkromning eller funktionel forkromning af dekorativ karakter. For tilladelsen gælder, at den kun må anvendes i de tilfælde, hvor følgende funktioner eller egenskaber kun kan opnås ved brug af chromtrioxid: rustbeskyttelse, aktiv rusthæmmer, lagtykkelse, fugtbeskyttelse, fæstnelag, modstandsevne, kemikalieresistens, slidstyrke, elektrisk ledeevne, kompatibilitet med blandinger til behandling af overflader, (thermo-) optiske egenskaber (visuelt udseende), varmebeskyttelse, fødevarerikkerhed, overtræksspænding, elektrisk isolation og belægningshastighed.
6. Til anvendelse som rustbeskyttelse af fortrinnet stål (elektrolytisk tinbelægning (ETP)).

Chemservice GmbH (tidl. Lanxess) og de seks medansøgere fremsendte den 11. maj 2015 ansøgning om godkendelse af chromtrioxid til ovennævnte anvendelser. Der blev givet godkendelse til alle 6 anvendelser ved kvalificeret flertal i REACH-komiteén den 29 februar 2019, men en af ansøgerne har skiftet juridisk ejerskab, og godkendelsen skal derfor behandles på ny. Det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, har vurderet, at det juridiske ejerskifte ikke påvirker de videnskabelige udvalgs vurderinger af anvendelserne.

I marts 2019 er der desuden faldet dom i en sag (T-837/16), hvor Sverige har stævnet Kommissionens gennemførelsesafgørelse om godkendelse af to blychromatpigmenter. Sverige har anført, at der forelå oplysninger om mulige alternativer til de beskrevne anvendelser, og at den tildelte godkendelse derfor var i strid med godkendelsesordningen. Danmark, Finland og Europa-Parlamentet intervererede i sagen til støtte for Sverige, mens ECHA støttede Kommissionen. I marts 2019 har retten afsagt dom i sagen

og har givet Sverige medhold. Af rettens dom fremgår blandt andet, at Kommissionen ikke må forsyne godkendelsen med betingelser, der sigter på at udbedre utilstrækkeligheder/mangler ved den foreliggende analyse af alternativer. Kommissionen har i maj 2019 appelleret dele af dommen, herunder de dele, der berører bevisbyrden i analysen af alternativer, Kommissionens mulighed for at foretage egne skøn samt muligheden for at tilføje betingelser til godkendelsen for at udbedre utilstrækkeligheder ved ansøgningen. I det konkrete forslag til gennemførelsesretsakt har Kommissionen indsat en betragtning med de kriterier, som Kommissionen har lagt til grund for at vurdere den teknologiske og økonomiske egnethed af alternativer i den konkrete godkendelsessag. Der er endnu ikke afsagt endelig dom i sagen. Det fremgår desuden af rettens dom at ansøgere skal udarbejde en substitutionsplan for udfasning, hvis der findes generelt egnede alternativer for den søgte anvendelse. Kommissionen har vurderet, at der kan findes generelt egnede alternativer for anvendelse nr. 3, og har derfor sendt ansøgningen om anvendelse nr. 3 tilbage til Kemikalieagenturet til fornyet behandling med krav til ansøger om udarbejdning af en substitutionsplan. Kommissionen har vurderet, at der ikke er egnede alternativer tilgængelige for de øvrige funktionelle anvendelser.

Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 16. september 2016 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen for **anvendelse nr. 1 til 5**, ikke er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere. RAC konkluderede, at der er usikkerhed med hensyn til arbejdstagernes udsættelse for chromtrioxid på grund af manglende målinger i arbejdsmiljøet. RAC konkluderede endvidere, at der er usikkerhed i forhold til den information, som er til rådighed om anvendelsesforhold og risikoforanstaltninger i forhold til at kunne vurdere, om den beregnede udsættelse er korrekt. Dette er særlig relevant for anvendelse nr. 4, hvor der udover nedsænkning i åbne kar foregår både spray, rulle, børste og spåntagende behandlinger, og hvor en samlet udsættelse ikke kunne beregnes. RAC konkluderede, at der er usikkerhed mht. vurderingen af den lokale befolknings udsættelse for stoffet gennem spildevand og indtagelse af drikkevand. Der er dog anvendt en konservativ model, og RAC vurderer derfor, at resultatet vil kunne anvendes i en samfundsøkonomisk vurdering. RAC anbefaler derfor yderligere krav til ansøgeren og gennemførelse af målinger af arbejdstagernes udsættelse af stoffet og udledning til miljøet. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen for **anvendelse nr. 6**, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet under forudsætning af overholdelse af disse. RAC konkluderede dog, at der i forhold til anvendelse nr. 6 er usikkerhed i forhold til udledning af chromtrioxid via spildevand og den omkringboende befolknings udsættelse for stoffet. Der er dog anvendt en konservativ model, og RAC vurderer derfor, at resultatet vil kunne anvendes i en samfundsøkonomisk vurdering. RAC vurderer ligeledes, at vurderingen af arbejdstagernes udsættelse kunne være mere specifik, men at usikkerheden ikke påvirker resultatet af vurderingen nævneværdigt.
- **SEAC** har på trods af de ovennævnte usikkerheder entydigt kunnet konkludere, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet. Konklusionen baserer sig på både vurdering af tabt indtjening for virksomhederne (20 % af omkostningerne) og tab af arbejdspladser i et år (80 % af omkostningerne), samt udfordringer i leverandørkæderne. SEAC konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk

gennemførlige for ansøgeren. SEAC konkluderede endvidere, at med undtagelse af anvendelse nr. 1, er de ansøgte anvendelser så bredt beskrevet, at der er usikkerhed, om der muligvis findes alternativer, der er teknisk og økonomiske gennemførlige. SEAC anbefaler derfor, at ansøgeren i en evt. revurderingsrapport skal forbedre beskrivelserne af de godkendte anvendelser eller levere en mere detaljeret vurdering af alternativerne. SEAC har anbefalet en 4-årig frist for fornyet vurdering for anvendelse nr. 5 og 6 og en 7-årig frist for fornyet vurdering for anvendelse nr. 1, 2 og 4.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, samt Kommissionens egen vurdering, indsnævrede Kommissionen anvendelsesområdet ved at specificere nøgleegenskaber for anvendelserne, hvilket fremgår af ovenstående beskrivelse. Kommissionen anbefaler endvidere, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 4 år for anvendelse nr. 5 og 6 fra vedtagelsesdatoen og 7 år for anvendelse nr. 1, 2 og 4 fra solnedgangsdatoen frem til den 21. september 2024. Kommissionen har således forlænget fristen for anvendelse nr. 5 og 6 frem svarende til perioden på ca. 2,5 år fra solnedgangsdatoen til vedtagelsesdatoen. Kommissionen begrundet det med de mange krav i godkendelsen. Godkendelsen gives under forudsætning af implementering af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen. Derudover er der på basis af RACs anbefalinger opstillet følgende krav for godkendelsen:

For anvendelse nr. 1 til 5 at:

- Ansøgeren udvikler specifikke eksponeringsscenarioer for alle relevante processer herunder beskrivelse af risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold på alle de virksomheder, hvor anvendelsen finder sted. Scenarierne skal anvendes til at kontrollere arbejdstagernes udsættelse og udledning til miljøet. Ligeledes skal det specificeres, hvilken nedsættelse i arbejderne udsættelse og udledning til miljøet, der opnås ved at indføre angivne risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold. Udvælgelsen af risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold skal følge retningslinjerne i Direktiv 2004/37/EC og skal dokumenteres behørigt. Eksponeringsscenarioerne skal gøres tilgængelig for "downstream"-brugere inden 3 måneder efter vedtagelsesdatoen.
- Ansøgeren validerer og verificerer eksponeringsscenarioerne inden 18 måneder fra vedtagelse af godkendelsen. Til valideringen og verificeringen skal der anvendes målinger af udsættelse af arbejdstagere og udledning til miljøet, samt analyse af og detaljeret beskrivelse af samtlige arbejds-gange hos ansøgeren og samtlige "downstream"-brugere.
- Ansøgeren udarbejder en detaljeret guide for udvælgelse og anvendelse af risikohåndteringsforanstaltninger tilgængelig for "downstream"-brugere.
- Ansøgeren og "downstream"-brugere leverer alle indsamlede data og skriftligt materiale, som der er krav om i godkendelsen til nationale myndigheder på forlangende.
- Ansøgeren og "downstream"-brugere indfører inden 6 måneder fra vedtagelsesdatoen årlige måleprogrammer til måling af arbejdstagernes udsættelse og udledning til miljøet. Resultaterne fra måleprogrammet skal sammen med den detaljerede beskrivelse af arbejds-gange bruges til regelmæssigt at vurdere, om de anvendte risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er passende og effektive, og om der skal indføres foranstaltninger til yderligere at reducere udsættelse for og udledning af chromtrioxid. Når udsættelsen og udledningerne er reduceret så meget, som det er teknisk muligt, kan hyppigheden af måleprogrammet reduceres.
- "Downstream"-brugere rapporterer inden 12 måneder fra vedtagelsesdatoen til Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) om resultater af deres måleprogram og beskrivelser af deres arbejds-gange.
- Ansøgeren gengiver alle indsamlede informationer i en evt. revurderingsrapport.

For anvendelse nr 4. og 5 endvidere at:

- Ansøgeren og "downstream"-brugere nøje følger instruktioner for stoffets anvendelse ifm. spray m.m., som er udarbejdet af RAC, og som er gengivet i Annexet til godkendelsen.

For anvendelse nr. 6 at:

- "Downstream"-brugere implementerer state-of-the-art teknologi, herunder lukkede systemer og automatisering, hvis det er muligt. Hvis ikke det er muligt, skal der anvendes lokal udsugning. Hvis ingen af delene anvendes, skal der være exceptionelle omstændigheder, der skal kunne dokumenteres. Information om installation af lokalt udsugningsanlæg skal være tilgængelig for nationale myndigheder. Ved brug af personlige værnemidler skal gældende standarder følges.
- Ansøgeren og "downstream"-brugere indfører inden 6 måneder fra vedtagelsesdatoen måleprogrammer med årlige målinger af arbejdstagernes udsættelse og udledning til miljøet. Resultaterne fra måleprogrammet skal sammen med den detaljerede beskrivelse af arbejdsgange bruges til regelmæssigt at vurdere, om de anvendte risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er passende og effektive, og om der skal indføres foranstaltninger til yderligere at reducere udsættelse og udledning af chromtrioxid. Når udsættelsen og udledningerne er reduceret så meget, som teknisk muligt, kan hyppigheden af måleprogrammet reduceres.
- "Downstream"-brugere rapporterer inden 12 måneder fra vedtagelsesdatoen til Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) om resultater af deres måleprogram og beskrivelser af deres arbejdsgange.
- Ansøgeren gengiver alle indsamlede informationer i en evt. revideringsrapport.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt under REACH-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret. Arbejde med kræftfremkaldende stoffer reguleres ved bekendtgørelse nr. 1795 af 18/12/2015 med ændringer i bekendtgørelse 363 af 18/4/2016, bekendtgørelse nr. 655 af 31/05/2018 om grænseværdier for stoffer og materialer, samt ved de generelle bestemmelser, der gælder for arbejdet med farlige stoffer og materialer, hvoraf nogle af bestemmelserne svarer til bestemmelser i kræftdirektivet. Bekendtgørelserne eksisterer sideløbende med betingelserne for godkendelsen.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Godkendelsen pålægger dog virksomhederne visse aktiviteter, der også er beskrevet i bekendtgørelse nr. 1795 af 18/12/2015, omend ordlyden er lidt forskellig.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Der er betydelig usikkerhed om de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis godkendelsen afvises. Der vurderes umiddelbart at være konsekvenser for danske virksomheder, der anvender chromtrioxid i produktionen til fx forkromning af dele til vindmøller og pumper. I tilfælde af afslag kan virksomhederne enten fortsætte produktionen uden for EU eller opnå godkendelse af en ny ansøg-

ning. For nogle virksomheder forventes det at betyde lukning og produktionen vil forventeligt fortsætte i andre lande. Det Europæiske Kemikalieagentur skønner, at de samfundsøkonomiske konsekvenser for EU for forslaget samlet set udgør ca. 2 mia. € (svarende til ca. 15 mia. DKK) det første år, og det varige tab skønnes til 400 mio. € (svarende til ca. 3 mia. DKK) årligt, såfremt virksomhederne indstiller produktionen som følge af et afslag. På det grundlag skønnes med betydelig usikkerhed, at de danske erhvervsøkonomiske konsekvenser varigt vil udgøre ca. 32 mio. DKK årligt. Det bemærkes, at der i skønnet er forudsat fuld beskæftigelse. Covid-19-epidemiens konsekvenser for beskæftigelsen øger usikkerheden om omkostningerne, som det første år kan stige til 160 mio. DKK, hvis de arbejdsløse i gennemsnit er 1 år om at komme i beskæftigelse. Det er i skønnet forudsat, at der ikke er alternativer til brug af chromtrioxid for virksomhederne. Det varige tab er skønsmæssigt fordelt på baggrund af BNP, og der korrigeres for, at Danmark ikke har en bilindustri. Dertil kommer, at virksomheder, der aftager dele, som allerede er forkromede, ligeledes umiddelbart forventes at blive væsentligt berørt, idet skønnet dog er forbundet med betydelig usikkerhed. Såfremt virksomhederne i stedet vil skulle købe forkromede dele fra andre producenter, fx uden for EU, kan det medføre betydelige omkostninger i form af omstillingsomkostninger, dyrere og/eller dårligere produkter. Forbrugere kan risikere højere priser, eller at visse produkter ikke længere er tilgængelige.

Sundhedsgevinsten ved afvisning af forslaget vurderes at være op til 11 mio. kr. årligt. Sundhedsgevinsterne opnås på grund af færre dødsfald blandt medarbejdere og befolkningen bosat nær virksomhederne.

I tilfælde af, at forslaget ikke vedtages, forventes en bedre beskyttelse af arbejdstagere både i Danmark og i EU, da produktionen indstilles. Vedtages forslaget som fremsat eller med de danske krav om yderligere risikohåndteringsforanstaltninger (se indstilling), vil det ikke ændre danske arbejdstageres udsættelse for stoffet, da krav til danske virksomheder allerede sikrer en minimal udsættelse af arbejdstagere for chromtrioxid. Det antages, at en vedtagelse af forslaget som fremsat eller med de danske krav om yderligere risikohåndteringsforanstaltninger på EU niveau vil betyde, at arbejdstagere oplever et bedre beskyttelsesniveau end i dag.

Det bemærkes, at den danske grænseværdi for chrom(VI)-forbindelser, herunder også chromtrioxid, i arbejdsmiljøet har været under revurdering siden vedtagelsen i 2019, og Beskæftigelsesministeriet forventer, at grænseværdien pr. 1. juli 2020 skærpes til 1 µg/m³.

Høring

Det tidligere forslag har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget i februar 2019, men sendes i fornyet høring. Nedenstående kommentarer stammer fra høringen i 2019.

DI opfordrer til, at der gives en godkendelse, således at de danske produktionsvirksomheder sikres stabile leverancer af chromtrioxid, indtil der er udviklet mindre farlige alternativer, og at der derfor gives så lang en godkendelse som muligt. De bemærker endvidere, at det er uhåndterligt for virksomhederne, hvis der stilles krav om overholdelse af en grænseværdi på 0,5 µg Cr(VI)/m³, som svarer til 1/10 af den netop vedtagne fælles europæiske grænseværdi, samt at hvis der stilles navngivne specifikke krav til foranstaltninger på arbejdspladserne, vil det kunne fastlåse beskyttelsesniveauet og herved hindre virksomhedernes kreativitet i udvikling af nye løsninger. Endelig anfører DI, at krav om en hurtig udfasning vil betyde, at forkromning vil flytte ud af Danmark og EU, og at det for visse brancher kan betyde udflytning af hele produktionen, idet videreforarbejdning af forkromede emner skal ske umiddelbart efter forkromningen.

a.h. nichro Haardchrom A/S anbefaler stærkt, at Danmark stemmer for Kommissionens forslag til godkendelse. De anfører, at virksomheden producerer uden udledning af processpildevand, at indholdet af chrom i afkastet er mindre end 10 % af grænseværdien, og at koncentrationen i produktionslokalerne er halvt så stor som grænseværdien. De er derfor uforstående over for regeringens holdning, om at de af Kommissionen foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger ikke skulle være tilstrækkelige til sikring af arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet. Endelig bemærker virksomheden, at den bliver nødt til at lukke, hvis der ikke gives en godkendelse, idet det for nærværende ikke er muligt at finde tekniske alternativer til hårdforkromning.

Fagbevægelsens Hovedorganisation støtter ikke forslaget i den nuværende form, men finder, at der bør stilles skærpede krav til forebyggende foranstaltninger, herunder substitution, indkapsling, effektivt processug og effektive personlige værnemidler. Ligeledes anbefaler de, at en eventuel godkendelse følges op i Danmark af de stærkest mulige krav til forebyggelse, herunder krav om anmeldelse til Arbejdstilsynet, udarbejdelse af arbejdsplan, arbejdsmiljøfaglig uddannelse, kontrolmålinger og løbende kontrol fra Arbejdstilsynet.

Det Økologiske Råd finder, at risikoen for arbejdstagere skal reduceres væsentligt ved at stille skærpede krav til substitution, indkapsling, procesudsug og brug af effektive personlige værnemidler, og at anvendelser som primært har æstetiske formål bør udfases hurtigt. Generelt foreslår Det Økologiske Råd, at godkendelsesperioderne afkortes.

Sagen har været i fornyet skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget i april 2020.

Fagbevægelsens hovedorganisation finder, at forslaget skal ændres, så risikoen for arbejdstagerne reduceres væsentligt, og at der tages hensyn til EU-domstolens afgørelse i forhold til forslagets betragtninger. Fagbevægelsens hovedorganisation mener, at der herudover bør etableres kontrolforanstaltninger, som sikrer at den foreslåede tilladte mængde på 17.000 tons ikke overskrides. Fagbevægelsens hovedorganisation anbefaler endvidere, at en eventuel godkendelse af Kommissionens forslag følges op i Danmark af de stærkest mulige krav til forebyggelse, herunder krav om anmeldelse til Arbejdstilsynet, udarbejdelse af arbejdsplan, arbejdsmiljøfaglig uddannelse, kontrolmålinger og løbende kontrol fra Arbejdstilsynet.

Det skal hertil bemærkes, at tilsyns- og kontrolforanstaltninger fastsættes nationalt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Et mindre antal medlemsstater udtrykte i 2019 forbehold over for ansøgningen. Forslaget blev vedtaget med kvalificeret flertal i 2019 og det forventes, at der vil være et flertal af medlemsstater, som vil støtte forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslaget til gennemførelsesretsakt tager udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Regeringen forventer, at de pålagte krav i forslaget vil føre til en reduktion af arbejdstagernes risiko i EU. Imidlertid er risikoen for udvikling af lungekræft for medarbejdere, der arbejder direkte med

chromtrioxid, stadig uacceptabelt høj. Samtidigt vurderes det, at de krav, der stilles i godkendelsen ikke er på niveau med de krav, der stilles i Danmark.

Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at der fastsættes krav til godkendelsen, som mindst svarer til de danske arbejdsmiljøkrav. Dette vil også sikre danske virksomheders konkurrenceevne i forhold til øvrige europæiske virksomheder omfattet af nærværende godkendelse.

Det bemærkes, at den gældende grænseværdi i EU fra 17. januar 2020 er 10 µg/m³, og at den fra 17. januar 2025 skærpes til 5 µg/m³. Der er i januar 2020 truffet beslutning om, at den danske grænseværdi den 1. juli 2020 sænkes fra 5 til 1 µg/m³ og at den efter 4 år sænkes yderligere til 0,25 µg/m³, medmindre der viser sig at være tekniske, økonomiske eller kontroltekniske hensyn, der gør, at det ikke er muligt og at der i forslaget ikke stilles krav om overholdelse af en grænseværdi på 0,5 µg Cr(VI)/m³.

I det konkrete forslag til gennemførelsesretsakt har Kommissionen i en betragtning beskrevet de kriterier, som Kommissionen har lagt til grund for at vurdere den teknologiske og økonomiske egnethed af alternativer i den konkrete sag. Disse kriterier bygger på den argumentation, som Kommissionens har anvendt i deres appel af dommen i sagen om de to blychromatpigmenter (T-837/16). Det vurderes, at Kommissionens betragtning kan skabe en uønsket præcedens for fremtidige godkendelser, idet Kommissionen anlægger en meget snæver fortolkning af, hvorvidt alternativer er egnede. Denne fortolkning vurderes hverken at leve op til hensigterne med REACH-forordningen eller at leve op til dommen. Regeringen er således principielt uenig med Kommissionens betragtning i forslaget. I den konkrete ansøgning vurderes der dog ikke at være egnede alternativer til de konkrete anvendelser. Regeringen anser derfor Kommissionens implementering af retssagens elementer for tilstrækkelig i det konkrete forslag, men lægger stor vægt på, at betragtningen om konsekvenserne af dommen (T-837/16) enten bliver slettet eller revideret i betydelig grad.

Regeringen agter på den baggrund at lægge afgørende vægt på, at der fastsættes krav til godkendelsen, som mindst svarer til de danske arbejdsmiljøkrav. Det kan gøres ved, at der for flere arbejdsprocesser med risiko for udsættelse for chromtrioxid og i prioriteret rækkefølge stilles skærpede krav til indkapsling, procesudsug og brug af effektive personlige værnemidler. Regeringen vil ikke kunne støtte forslagene, medmindre disse krav imødekommes. Regeringen lægger endvidere stor vægt på, at betragtningen om konsekvenserne af dommen (T-837/16) enten bliver slettet eller revideret i betydelig grad.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 8. februar 2019.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.